

Svećenik - navjestitelj Božje riječi

“Jer što navješćujem evanđelje, nije mi na hvalu, ta dužnost mi je. Doista, jao meni ako evanđelja ne navješćujem”.

1 Kor 9,16

Po sakramentu svetoga reda svećenik se suobličuje Isusu Kristu, Glavi i Pastiru Crkve. Vidjeli smo da ovo suobličjenje stvarno znači uprisutnjenje Krista u vlastitome vremenu i prostoru, drugim riječima ‘pro/življavanje’ Kristova zemaljskog života, tj. njegovih otajstava. Konkretnije rečeno, po sakramentu svetoga reda, svećenik postaje dionik onoga što je bio i živio Gospodin Isus Krist, a On je bio Prorok, Svećenik i Kralj. Svećenik postaje dionik trostruke Kristove službe: proročke ili službe propovijedanja, svećeničke ili službe posvećivanja i kraljevske ili službe upravljanja (služenja). Ova *tria munera* temeljne su svećeničke službe koje proizlaze iz same naravi svećeništva. One su svećeniku darovane snagom svetoga reda koji svećenika ‘osposobljava’ i ‘ozakonjava’ da ih može vršiti.

Prva i temeljna zadaća svećenika jest služba propovijedanja. Naime, Božja riječ je ona jezgra oko koje se ujedinjuje Božji narod, a Sveto Pismo nam veli da se nitko ne može spasiti ako prije ne uzvjeruje (usp. Mk 16,16). U svojoj riječi Bog ne objavljuje samo vječni plan spasenja tj. odluke svoje volje, nego objavljuje samoga sebe. Još i više: u svojoj riječi Bog se dariva onome kome upućuje svoju riječ. Na neki način sam Bog je prisutan u riječi koju izgovara, koju upućuje čovjeku. Ne samo u vječnoj Riječi, svome jedinorođenome Sinu, koji je njemu istobitan i suvječan, nego i u povijesno upućenoj, izgovorenoj riječi tijekom povijesti spasenja. Sve objavljene riječi, sadržane u Svetome Pismu nisu drugo doli navještaj božanske Riječi, koju Otac jednom i bez prestanka izriče, a u njoj nam sve kaže. U toj Riječi, tijelom postaloj, Otac nam je sve darovao: čak i sama sebe. Kakva je ta Riječ, jedinorođeni Sin, kaže nam zapisana Božja riječ: Sveto Pismo. Gospodin reče apostolima: “Riječi koje sam vam govorio duh su i život” te “tko sluša moju riječ... ima život vječni” (Iv 3,24). Petar ispovijeda i priznaje: “Kome da idemo, Gospodine? Ti imaš riječi života vječnoga” (Iv 6, 68-69). Isus nam garantira da će “nebo i zemlja proći, a riječi moje ne, nikada neće proći” (Mt 5,18).

U svojoj riječi Bog nam dariva život i to život vječni, jer nam u svojoj riječi dariva sama sebe. Zato sv. Jeronim veli: tko ne poznaje Pisma ne poznaje Krista. Upoznati Pisma, s ljubavlju ih primiti, iz dana u dan ih proučavati, bolje reći “slušati” (jer i kada se Pismo čita, ono se ustvari ‘sluša’), zadatak je svakog kršćanina, a još više svakog svećenika, jer je svećenik bez Krista nepojmljiv. Bez Krista svećenik je jedan veliki nonsens, on u biti nije svećenik. Eto zašto Sveto Pismo za svećenika treba biti svakodnevna hrana, *viaticum* i *vademecum*. No, to blago koje nam Bog dariva u i po svojoj riječi ne možemo i ne smijemo zadržati samo za sebe.

Drugi vatikanski sabor nas uči: “Prezbiteri duguju da sa svima dijele istinu Evanđelja koju u Gospodinu posjeduju. Bilo dakle da pogane, svojim primjerenim životom među njima, navode da slave Boga, bilo da onima koji ne vjeruju otvorenim propovijedanjem navještaju otajstvo Krista, bilo da predaju kršćansku katehezu ili tumače nauk Crkve, bilo da nastoje probleme svoga vremena tumačiti u Kristovu svjetlu, uvijek moraju naučavati ne svoju mudrost nego riječ Božju i sve uporno pozivati na obraćenje i svetost” (PO 4). Konstitucija o božanskoj objavi ističe da “Sveto pismo sadrži riječ Božju i - jer je nadahnuto - zaista i jest riječ Božja” (DV 24). Objavljujući se u svojoj riječi Bog “u bujici svoje ljubavi zapodijeva razgovor s ljudima kao prijateljima i s njima druguje da ih pozove u zajedništvo sa sobom i da ih u sebi prigrlji” (DV 2).

Budući da nam u riječi Svetoga Pisma progovara sam Bog, Ivan Pavao II će napisati da je “bitni čimbenik duhovne izgradnje čitanje i razmatranje riječi Božje (*lectio divina*);

ponizno i puno ljubavi slušanje onoga koji govori. U svjetlu i snazi Božje riječi može se otkriti, shvatiti, ljubiti i slijediti vlastiti poziv te ispuniti vlastito poslanje, tako da čitav život pronalazi jedinstveno i korjenito značenje u činjenici da je odredite Božje riječi koja zove čovjeka i izvorište one riječi kojom čovjek odgovara Bogu” (PDV 47).

Božja riječ u nama izaziva odgovor vjere, ne samo u smislu prihvaćanja onoga što nam ona objavljuje, nego odgovor u smislu sebedarja, uzdarja na Božje sebedarje. Time prihvaćanje Božje riječi postaje susret Boga i onoga tko prima njegovu riječ. Takva vjera postaje novi kriterij prosudbe i vrednovanja ljudi i stvari, jer ih prosuđujemo u svjetlu Božje riječi, tj. Božjim kriterijima; gledamo ih Božjim očima.

Očito, prema Saboru i nauku crkvenog Učiteljstva, naviještanje riječi Božje ustvari je poziv na novi život, život u koji se ulazi po obraćenju. Božja riječ, osim što nam objavljuje Boga, ona otkriva i čovjeka njemu samome. Doista, “živa je uistinu Riječ Božja i djelotvorna; oštija je od svakog dvosjeklog mača; prodire dotle da dijeli dušu i duh, zglobove i moždinu te prosuđuje nakane i misli srca. Nema stvorenja njoj skrivena” (Heb 4,12-13). Riječ Božja postaje zrcalo u kojem se treba ogledati svaki kršćanski život. Tek u njenu svjetlu postaje nam jasno tko smo i kakvi smo; postaje nam ustvari jasno da smo s jedne strane i mi potrebni obraćenja, a druge da nas Bog neizmerno ljubi. Ova Božja riječ je snažna i moćna. Prema Izaiji, Božja se riječ ne vraća Bogu neplodna, nego donosi ploda (usp. Iz 55,11). No, ploda donosi ako padne na plodno tlo. Sveto Pismo piše za Samuela da nije dozvolio da nijedna riječ Božja padne na tlo, nego je padala u njegovo srce te je ploda donosila (usp. 1 Sam 3,19). Sv. Pavao se smatra službenikom Božje riječi. Ako pomno čitamo Pavlove poslanice vidimo da je on smatrao svojom prvom službom propovijedati evanđelje. U uvodima pojedinih poslanica nalazimo da je to u biti njegov poziv. Stoga i može reći: “Jer što navješćujem evanđelje, nije mi na hvalu, ta dužnost mi je. Doista, jao meni ako evanđelja ne navješćujem” (1 Kor 9,16).

Rekoh da je Božja riječ snažna i moćna, no ona je ujedno i krhka. Slično Sinu Božjemu, Riječi Božjoj koja je postala krhkim tijelom i Božja izgovorena riječ zaodijeva se u krhkost i slabost ljudske riječi. Progovarajući čovjeku Bog riskira. Progovarajući nam u Utjelovljenoj Riječi Bog riskira da ga čovjek ne prihvati, da ga odbaci, da ga ubije (što se je i dogodilo). Zaodijevajući svoju riječ u ljudsku, Bog riskira da ga čovjek ne razumije, da ga pogrešno shvati, da ga prečuje, da ga ne čuje, da zatvori uši na njegovu riječ. Snažna i moćna Božja riječ zaodjenuta je u krhkost i nedostatnost ljudske riječi. No, upravo s tom i takvom ljudskom riječju Bog računa; računa i riskira. Riskira također kada konkretnog, grešnog čovjeka, kakav je konkretan svećenik, poziva da postane službenik njegove riječi. Bog riskira da čovjek izda njegovu riječ; da ne bude dovoljno snažna i učinkovita, da štoviše ne bude riječ spasenja, nego riječ sablazni. No, Bog se ne boji tog rizika pa ga se ne mora bojati niti svećenik, nego s ljubavlju i povjerenjem prihvatiti darovanu riječ te joj svim srcem služiti, znajući da će ta riječ biti silna, moćna i učinkovita samo ako zaista bude Njegova riječ u njemu (svećeniku), a njegova (svećenikova) u Njemu i po Njemu.

Zato se svećenikova riječ, ako želi biti autentična, vjerodostojna, ako u sebi želi nositi njegovu riječ, ako želi biti “trudna s Božjom riječi”, mora roditi u šutnji, u smislu, u preispitivanju samoga sebe. Mora se poroditi u dubini srca kojemu, u njegovoj najintimnijom intimnosti, progovara sam Bog tj. Božja riječ, koja se u dubinama našega bića zaodijeva u našu vlastitu riječ. U tom iskustvu čovjek postaje svjestan vlastite malenosti i nedostojnosti pred Božjom riječju te nemogućnosti da na prikladan način izreče Božju riječ. U tom smislu najbolji govor o Božjoj riječi postaje šutnja, no ne prazna šutnja koja nema što za reći, nego preobilna šutnja koja ne zna kako svoje preobilje izreći, kako ga prikladno izvan sebe iznijeti. Ta šutnja je svjesna da je ono što u sebi nosi u biti neizrecivo. A ipak mora se govoriti, jer “jao meni ako ne propovijedam...”. Dakako da na ovaj način najbolja i najveća propovijed postaje sam život osobe koja u sebi nosi Božju riječ, koja je ‘trudna’ Božjom riječju.

U svjetlu ovoga što je rečeno pred svećenika se postavlja zahtjev Božje riječi da ju se sluša, primi i živi. Odatle treba proizići i odluka svećenika da će svaki dan drugovati s Božjom riječju tako da će pročitati barem jedan mali odlomak ili redak. Potom, ostati neko vrijeme (10-15 min.) u razmatranju (*lectio divina*). Od te iste Božje riječi učiniti program vlastita dnevna, tjedna ili općenito program svoga života (na pr. ako Božja riječ govori o strpljivosti pokušati u svjetlu Božje riječi taj dan/tjedan živjeti u strpljivosti...). Kad nešto ne uspije razumijeti ne odbacivati Božju riječ tj. ne postavljati se kao sudac Riječi, nego kao ponizni slušatelj i učenik. Riječi Božjoj ne pristupati prije svega kao znanstvenik, nego kao vjernik, kao učenik, kao slušatelj... Slušati, ali još više živjeti Božju riječ!